

Verslag

Voorjaarsconferentie Van diversiteit naar lokaal sociaal beleid

donderdag 20 mei 2010

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Zuidoost

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Deelnemers en programma	7
2.1.	Inleiding	7
2.2.	De deelnemers	7
2.3.	Het programma	8
2.4.	Een sfeertekening	8
3.	De uitvoeringsnota inhoudelijk gezien	11
3.1.	Inleiding	11
3.2.	Voordracht van Iwan Sewandono	11
3.2.1.	Introductie van Iwan Sewandono	11
3.2.2.	Samenvatting van de Inleiding	12
3.3.	In gesprek met Muriël Dalgliesh	14
3.4.	Resultaten uit de zaal discussie	15
4.	Evaluatie en vervolg	19

Bijlagen

Bijlage 1	Uitnodiging	21
Bijlage 2	Inleiding Iwan Sewandono	25
Bijlage 3	Verslag van het gesprek met Muriël Dalgliesh	35
Bijlage 4	Evaluatieformulier Voorjaarsconferentie Diversiteit	37
Bijlage 5	Overzicht evaluaties	41

1. Inleiding

In 2009 heeft het stadsdeel een omslag gemaakt in het diversiteitbeleid. Diversiteitbeleid is niet langer een op zichzelf staand beleid, maar is gekoppeld aan de thema's van sociaal beleid dat zich profileert op de terreinen armoede, werk, jeugd, leefbaarheid en veiligheid. In 2009 is de visienota 'De verbindende kracht van Diversiteit' vastgesteld. Met deze visie laat het stadsdeel zien vanuit welk uitgangspunt en met welk doel het aan haar diversiteitbeleid richting wil geven. Een visie is van groot belang, maar krijgt pas echt betekenis als het vervolgens wordt aangevuld met een plan van uitvoering. In 2010 volgt de uitvoeringsnota diversiteitbeleid. In deze uitvoeringsnota staat de samenwerking (samenwerkingsdriehoek) tussen lokale organisaties, reguliere instellingen en stadsdeel Zuidoost centraal.

Mede aan de hand van de uitkomsten van een inventarisatieronde onder 12 lokale organisaties is de concept uitvoeringsnota tot stand gekomen. Het stadsdeel hecht er echter aan dat ook andere lokale organisaties en reguliere instellingen samen met bestuurders, experts en overige belangstellenden over de inhoud van het concept kunnen spreken. De focus ligt hierbij op de mogelijke rol die de lokale organisaties kunnen vervullen in het kader van het lokaal sociaal beleid van het stadsdeel. Mede aan de hand van hun feedback zal de conceptversie worden aangepast en vervolgens ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Om het voor andere betrokkenen mogelijk te maken hun reacties op het concept te geven, heeft het stadsdeel de voorjaarsconferentie getiteld 'Van diversiteit naar lokaal beleid' georganiseerd. Op de conferentie hebben de deelnemers tijdens een zaaldiscussie de uitgangspunten van de concept-uitvoeringsnota besproken.

Dit verslag is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 zal kort een schets worden gegeven van de deelnemers en het programma. Dit hoofdstuk eindigt met een sfeertekening van de conferentie. In hoofdstuk 3 staat de inhoud van de conferentie centraal. Naast een samenvatting van de lezing van de heer Iwan Sewandono en het gesprek met portefeuillehouder Muriël Dalgliesh zal aan de hand van stellingen de uitkomsten van de zaaldiscussie worden

weergegeven. Het verslag zal eindigen met hoofdstuk 4, dat gewijd is aan de evaluatie van de conferentie. De bevindingen van de deelnemers aan de voorjaarsconferentie en van Stadsdeel Zuidoost zullen daarin kort worden beschreven.

2. Deelnemers en programma

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk zal een profielschets worden gegeven van de deelnemers aan de voorjaarsconferentie en wordt het programma weergegeven. Dit hoofdstuk eindigt met een beschrijving van een aantal opvallende sfeerbepalende programmaonderdelen van de conferentie.

2.2. De deelnemers

De voorjaarsconferentie is bedoeld voor de organisaties en reguliere instellingen die werkzaam zijn in sectoren waarin armoedebestrijding, werk, jeugd, leefbaarheid en veiligheid centraal staan. De genodigden zijn actief binnen lokale organisaties of in reguliere instellingen. Ook zijn de leden van het dagelijks bestuur, deelraadsleden en (beleids)medewerkers van het stadsdeel gevraagd aanwezig te zijn. Verder hebben wetenschappers en overige belangstellenden de gelegenheid gekregen bij de conferentie aanwezig te zijn. Er hebben ongeveer 100 personen deelgenomen aan de conferentie.

2.3. Het programma

Het programma van de conferentie zag er als volgt uit:

17.00 uur	tot	18.00 uur	Inloop met netwerkdiner
18.00 uur	tot	18.05 uur	Opening door de dagvoorzitters
18.05 uur	tot	18.20 uur	Première diversiteitfilm getiteld 'Samen naar lokaal sociaal beleid'
18.20 uur	tot	18.40 uur	Inleiding door Iwan Sewandono
18.40 uur	tot	19.00 uur	In gesprek met Muriël Dalgliesh
19.00 uur	tot	20.00 uur	Discussie aan de hand van stellingen
20.15 uur	tot	20.30 uur	Conclusies
20.30 uur	tot	21.30 uur	Netwerkborrel

2.4 Een sfeertekening

De conferentie vond plaats in het Bijlmer Parktheater aan het Anton de Komplein in stadsdeel Zuidoost. Bij aankomst werden de deelnemers ontvangen door de twee dagvoorzitters Anousha Nzume en Tarik Yousif. Zij gaven de deelnemers een kaartje waarop een netwerkopdracht was afgedrukt en lichtten deze opdracht toe. Op deze wijze maakten de deelnemers kennis met elkaar, droegen actief bij aan een sfeer van ontmoeting en uitwisseling.

De sfeer van ontmoeting en uitwisseling werd verder versterkt door het buffet dat tijdens het netwerkdiner voor de deelnemers klaar stond.

Het inhoudelijk gedeelte van het programma kenmerkte zich door de combinatie van verschillende werkvormen waarin de uitgangspunten van de concept uitvoeringsnota werden belicht. Alle deelnemers hadden een samenvatting van de concept uitvoeringsnota ontvangen. Tijdens een vijftien minuten durende film werd de visie van het stadsdeel op de toekomst van lokaal sociaal beleid in Zuidoost getoond. De film getiteld 'Samen naar een nieuw sociaal lokaal beleid' is bedoeld om de samenwerkingspartners te inspireren met voorbeelden van projecten die goed passen binnen deze samenwerking. De film is gemaakt door Mariëtte Bosch en Marvin Schoemaker van IDQ-studio's. Het lied, dat gedurende de film doorklonk, is geschreven en uitgevoerd door Orville Breeveld. De film vormde de opmaat voor de inleiding van de heer Iwan Sewandono en het gesprek met mevrouw Muriël Dalgliesh, portefeuillehouder van o.a. diversiteit. In de conferentiemap was voor elke deelnemer een exemplaar van de film te vinden.

De zaal discussie verliep aan de hand van stellingen. De dagvoorzitters begeleidden de discussie niet alleen, maar stelden ook aanvullende vragen, daagden uit en stimuleerden de deelnemers tot het aangaan van een stevige discussie. De deelnemers gebruikten deze gelegenheid om hun visie, kennis en ervaringen weer te geven. Diep gevoelde overtuigingen en voorstellen maar ook frustratie vanwege bijvoorbeeld gebrek aan erkenning of begrip, vormden de bron van menige bijdrage. De betrokkenheid bij het onderwerp was groot. De zaal discussie verliep door de opzet, de begeleiding van de

voorzitters én de betrokkenheid en inzet van de deelnemers op constructieve wijze.

3. De uitvoeringsnota

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk staat het inhoudelijke gedeelte van de conferentie centraal. Eerst wordt de voordracht van de heer Iwan Sewandono samengevat. De volledige tekst van de inleiding is te vinden in bijlage 2. Vervolgens zal de inhoud van het programmaonderdeel In gesprek met mevrouw Muriël Dalgliesh worden weergegeven. Dit hoofdstuk eindigt met een puntsgewijze weergave van de aandachtspunten en adviezen die uit de zaaldiscussie voortvloeiden.

3.2. Voordracht van Iwan Sewandono

3.2.1. Introductie van Iwan Sewandono

De heer Iwan Sewandono is onder andere lid van de Adviesraad Diversiteit en Integratie van Gemeente Amsterdam. De adviesraad adviseert het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Amsterdam sinds 2004 gevraagd en ongevraagd over tal van onderwerpen. De Adviesraad bracht in 2007 de nota 'Subsidieverordening Integratie en Participatie' uit. In de uitnodiging treft u meer informatie over de heer Sewandono aan.

De uitnodiging is als bijlage 1 aan dit verslag toegevoegd. Informatie over de Adviesraad vindt u op www.adviesraaddiversiteit.amsterdam.

3.2.2 Samenvatting van de Inleiding

In de voordracht van de heer Sewandono staan 3 vragen centraal:

- a. Bestaat er in Zuidoost een diverse samenleving of leven we hier meer door elkaar en langs elkaar heen?
- b. Wat kan het lokaal bestuur bijdragen aan de versterking van een diverse samenleving?
- c. Hoe kan het lokaal bestuur bijdragen aan de versterking van een diverse samenleving? Daarbij was de focus met name gericht op de relaties tussen het lokaal bestuur, de reguliere welzijnsinstellingen, het bedrijfsleven en de lokale organisaties.

Naar de opvatting van de heer Sewandono is in Amsterdam Zuidoost meer sprake van een gesegmenteerde samenleving dan van een diverse samenleving. Er bestaan glazen muren: veel mensen leven langs elkaar heen.

Er bestaan ook glazen plafonds: mensen kunnen moeilijk sociaal stijgen en veel mensen kunnen niet economisch zelfstandig worden. Ze zijn uitgesloten van de reguliere arbeidsmarkt en blijven afhankelijk van anderen of ze gaan 'hosselend en rommelend' door het leven. Deze beperkingen hebben invloed op het leven van individuen en families (multiprobleem families).

Een lokaal sociaal beleid tégen etnische segmentering, vóór sociaal culturele emancipatie en tégen economische uitsluiting vraagt een specifieke aanpak. Deze aanpak zal aan de volgende eisen moeten voldoen:

1. **Het lokaal sociaal beleid moet realistisch zijn.** De lokale politiek zal de verschillen tussen groepen moeten erkennen en een daarbij passende benadering moeten hanteren. Voor verschillende groepen mensen moeten verschillende doelen worden gesteld waarbij culturele en economische factoren elkaar versterken.
2. **Goed bestuur is in een diverse samenleving meer gediend met een duidelijke en consistente politieke visie dan met veel en gedetailleerde uitvoeringsregels.** Met de visienota 'De verbindende kracht van diversiteit' heeft het stadsdeelbestuur een belangrijke stap gezet.
3. **De aanstelling van een politieke ondernemer of makelaar die in opdracht van het stadsdeel werkzaam is kan daarbij effectief zijn.** Hij of zij begrijpt de ontwikkelingen in Zuidoost en weet de organisaties op het politiek gezien meest geschikte moment bij elkaar te brengen.

4. **Bij de uitvoering van lokaal sociaal beleid kunnen lokale organisaties met hun antennefunctie een essentiële rol vervullen:**
 - a. Ze kunnen hiaten en onvoorziene effecten van het beleid signaleren.
 - b. Ze kunnen dilemma's van de diverse samenleving bespreken met personen die binnen groepen vertrouwen genieten, waarmee ze draagvlak voor het gezag van het lokaal bestuur kunnen verbreden.
 - c. Bij bestuurscrises kunnen ze een kanaal zijn voor gericht overleg met korte verbindinglijnen naar de juiste personen.
 - d. Ze hebben een fijnmazige expertise door hun kleinschaligheid en grassroots-aanpak, waarmee ze het stadsdeel zinvolle informatie kunnen verstrekken.

Als uitgangspunt voor alle betrokkenen dient te gelden dat binnen een lokale organisatie mensen als zelfstandige en mondige burgers worden benaderd.

5. **De inbedding van zelforganisaties en hun contactennetwerken is belangrijker dan het inrichten van een groot aantal losstaande activiteiten en maatregelen.**

Zelforganisaties van migranten en vluchtelingen schieten zakelijk gezien vaak ernstig tekort. Om te kunnen samenwerken moet de bedrijfsvoering van zelforganisaties van migranten en vluchtelingen transparanter worden.

6. **Er worden partnerschappen tot stand gebracht waarbij lokale organisaties met algemene welzijnsorganisaties en commerciële bedrijven als co-producenten in projecten samenwerken.**
7. **Er moet aan subsidiepartners goed worden uitgelegd hoe subsidieaanvragen beoordeeld en toegewezen worden.**
8. **Sommige subsidierelaties zouden voor een wat langere periode kunnen worden aangegaan.** Dat komt de duurzaamheid en de creativiteit van initiatieven ten goede waar snelle oplossingen niet mogelijk zijn, zoals op de arbeidsmarkt, in het onderwijs en rond veiligheid.

De voordracht van de heer Sewandono is als bijlage 2 aan dit verslag toegevoegd. De visie die hij uitdraagt in zijn voordracht is bedoeld om te inspireren en te prikkelen en niet noodzakelijkerwijs één op één de visie van het stadsdeel.

3.3 In gesprek met mevrouw Muriël Dalgliesh

Aan de hand van de eerste stelling vindt een gesprek plaats met mevrouw Muriël Dalgliesh, portefeuillehouder diversiteit. In dit subhoofdstuk treft u een samenvatting van dit gesprek aan.

De eerste stelling luidt:

“Stadsdeel Zuidoost moet binnen de samenwerkingsdriehoek de regierol nemen om de problemen en oplossingen bijeen te brengen.”

Mevrouw Dalgliesh is het eens met deze stelling: er moet één verbindende partij zijn die het overzicht houdt en die alle partijen weet te vinden. Het stadsdeel heeft als taak ervoor te zorgen dat er een brug tussen alle partijen wordt geslagen. De samenwerkingsdriehoek is de enige manier waarop de nieuwe aanpak goed kan worden uitgevoerd. Zowel lokale organisaties als reguliere organisaties spelen daarbij een belangrijke rol. De lokale organisaties kennen de mensen die het stadsdeel wil bereiken. De reguliere organisaties hebben de deskundigheid die voor het geven van ondersteuning nodig is. Overigens betekent diversiteit niet dat alleen een verschil in etniciteit leidend zal zijn. Ook andere verschillen tussen mensen zoals die van jong en oud, homo en hetero, man en vrouw maken in beginsel deel uit van diversiteit als

integraal onderdeel van lokaal sociaal beleid. Bij de verdere ontwikkeling van de samenwerkingsdriehoek zal dit merkbaar worden.

Verder benadrukt mevrouw Dalgliesh dat zij graag spreekt over ‘het versterken’ van mensen in plaats van ‘het oplossen van problemen’ van mensen.

Niet alleen lokale organisaties en reguliere instellingen maar ook het stadsdeelkantoor zal zich intern moeten voorbereiden op de eigen rol in de samenwerkingsdriehoek. Dat heeft prioriteit. Als intern alles op orde is, dan kan samen met andere partijen gebouwd worden aan een toekomst voor alle mensen in Zuidoost.

Een beschrijving van het gesprek met mevrouw Dalgliesh is als bijlage 3 aan dit verslag toegevoegd.

3.4 Resultaten uit de zaaldiscussie

De zaaldiscussie vindt aan de hand van de tweede en de derde stelling plaats.

De tweede stelling luidt:

“Over tien jaar hebben we lokale organisaties niet meer nodig!”

De derde stelling luidt:

“Effectieve medewerking van zelforganisaties aan de samenwerkingsdriehoek komt niet vanzelf. Alle partijen moeten voordeel hebben van de samenwerking.”

In het navolgende worden puntsgewijs de reacties van de deelnemers op de stellingen weergegeven. Deze worden meegenomen in de definitieve versie van de uitvoeringsnota.

1. Erkenning van de verschillende functies van lokale organisaties

Versillende deelnemers gaven aan dat in het eerste concept van de uitvoeringsnota te veel de nadruk werd gelegd op de rol van lokale organisaties als toeleiders van mensen naar reguliere instellingen of het stadsdeel. Ze benadrukten dat een lokale organisatie veel meer doet dan het toeleiden van mensen en gaven aan dit graag explicieter terug te willen zien in de uitvoeringsnota. De lokale organisaties activeren mensen, maken mensen sterker (empowerment) en voorkomen een terugval van mensen. Een lokale organisatie is vaak een flexibel, informeel

netwerk, dat 7 dagen per week dag en nacht bereikbaar is en mensen daadwerkelijk bereikt. Het is ontstaan omdat de reguliere instellingen niet of onvoldoende in staat bleken bepaalde groepen mensen te ondersteunen. De lokale organisaties willen graag erkenning voor deze diversiteit aan functies.

De stelling dat lokale organisaties over tien jaar niet meer nodig zijn, wordt door de deelnemers ontkend. Voorzichtigheid is geboden als de noodzaak van het voortbestaan van lokale organisaties in twijfel wordt getrokken. Als onvoldoende duidelijk is of aan de behoefte van de achterban van een lokale organisatie is voldaan zal er altijd eerst naar de behoeften van de achterban onderzoek moeten worden verricht.

2 Aandacht voor het bedrijfsleven

De jeugd heeft de toekomst. Het is van groot belang dat naast lokale organisaties en reguliere instellingen de bedrijven bijvoorbeeld betrokken worden bij de uitvoering van het lokaal sociaal beleid. Dit geldt zowel voor de kleine, middelgrote als grote bedrijven. Elk bedrijf zou één of meer scouts voor doelgroepen kunnen aanstellen.

Verder kunnen bedrijven als sponsor optreden tijdens evenementen die door bijvoorbeeld jongeren zelf georganiseerd worden. Het stadsdeel

zou een avond speciaal voor bedrijven moeten organiseren als startpunt van een samenwerkingsverband in het kader van lokaal sociaal beleid. Verder wordt verwezen naar best practices in de Verenigde Staten als inspiratiebron.

3 De eigen verantwoordelijkheid van onderwijsinstellingen

In de concept uitvoeringsnota wordt te weinig aandacht besteed aan de rol van onderwijsinstellingen. Hoewel het stadsdeel de regierol op zich neemt, laat dat onverlet dat onderwijsinstellingen een eigen verantwoordelijkheid hebben. Onderwijs versterkt de positie van mensen op de arbeidsmarkt en in andere onderdelen van de samenleving.

4 Inventarisatie van best practices

Aanwezigen kunnen zich vinden in het belang van 'best practices' dat in de concept uitvoeringsnota genoemd wordt. Het stadsdeel zou best practices moeten inventariseren. Samen met de lokale organisaties en de reguliere instellingen kunnen succes- en faalfactoren worden onderzocht en de uitkomsten daarvan worden verwerkt in toekomstige projecten.

5 Partnerships

Het belang van partnership én van continuïteit van partnership wordt onderstreept. In partnerships kunnen de sterke kanten van betrokken partijen worden benut en kunnen de zwakke onderdelen door samenwerking worden verbeterd. In het kader van partnerships kunnen de lokale partijen ook meer met elkaar samenwerken.

Gelijkwaardigheid als waarde binnen een partnership is cruciaal. Zo betekent de regierol voor het stadsdeel niet dat deze ook 'de baas' is binnen een partnership.

6 Haalbaarheid en prioriteiten

Binnen elk groep moet gekeken worden welke doelen wel of niet haalbaar zijn. Met andere woorden: hoe hoog kan men de lat leggen, wil het beoogde resultaat realistisch zijn? Naast het feit dat plannen realistisch moeten zijn, moeten binnen de beoogde resultaten tevens prioriteiten worden gesteld. Het is belangrijk dat niet wordt gewerkt met zogenaamd 'bulkaanbod', maar liever met interventies op maat.

4. Evaluatie en vervolg

Aan het einde van de conferentie werden de deelnemers gevraagd een evaluatieformulier in te vullen. Het formulier bevatte meerkeuzevragen en open vragen. Van de aanwezigen hebben 27 mensen het formulier ingevuld. Het evaluatieformulier en de uitkomsten van de evaluatie zijn in de vorm van resp. bijlage 4 en 5 aan dit verslag toegevoegd.

Aan de hand van de ingevulde formulieren kan worden geconcludeerd dat de conferentie als geslaagd mag worden beschouwd. De inleiding van de heer Sewandono werd door een meerderheid goed gewaardeerd. Ook de bijdrage van de dagvoorzitters werd door de meerderheid positief beoordeeld. De zaal discussie en het gedeelte waarin de conclusies werden samengevat, scoorden grotendeels voldoende tot goed.

Zoals reeds in de inleiding is vermeld, heeft de conferentie als doel gehad lokale organisaties en reguliere instellingen samen met bestuurders, experts en overige belangstellenden te laten spreken over het eerste concept van de uitvoeringsnota. Mede aan de hand van hun reacties zal de definitieve uitvoeringsnota worden voorbereid. Het stadsdeel heeft tijdens de conferentie laten weten dat de uitvoeringsnota kort na de zomerperiode gereed zal zijn en ter besluitvorming aan de stadsdeelraad zal worden voorgelegd.

Bijlagen

Bijlage 1	Uitnodiging
Bijlage 2	Inleiding Iwan Sewandono
Bijlage 3	Verslag van het gesprek met Muriël Dalgliesh
Bijlage 4	Evaluatieformulier
Bijlage 5	Overzicht evaluaties

Bijlage 2 Inleiding Iwan Sewandono

De kleine pelotons van de samenleving! De rol van lokale organisaties bij de vorming van lokaal sociaal beleid.

Keynote speech voorjaarsconferentie Amsterdam-Zuidoost 'Van diversiteit naar lokaal sociaal beleid', 20 mei 2010. Iwan Sewandono, lid Amsterdamse adviesraad voor diversiteit en integratie.

Deze inleiding is mede gebaseerd op ervaringen in de Adviesraad met burgerinitiatieven en lokale zelforganisaties in Amsterdam. Ik behandel de algemene vraag hoe relaties tussen lokaal bestuur en lokale organisaties kunnen bijdragen aan integratie in de diverse samenleving in Amsterdam-Zuidoost. Hiertoe stel ik drie concrete vragen. De eerste luidt: bestaat er in Zuidoost wel een diverse samenleving of leven we hier meer doorelkaar en langs elkaar heen? De tweede vraag is wat het lokaal bestuur kan bijdragen aan de versterking van een diverse samenleving. De derde vraag is hoe dat kan gebeuren, waarbij ik inga op de relatie tussen lokaal bestuur, reguliere welzijnsinstellingen, het bedrijfsleven en lokale organisaties.

I. Diversiteit in zuidoost

1. In Amsterdam Zuidoost bestaat wél veel diversiteit maar nog geen diverse samenleving.

Diversiteit is in Zuidoost volgens velen een gegeven. Er lopen immers mensen rond met honderdtachtig nationaliteiten, alle denkbare huidskleuren en gesproken talen, uiteenlopende seksuele voorkeuren, verschillende religieuze opvattingen en praktijken, met alle soorten opleidingsniveaus, duizend lokale organisaties (!) en een oneindige variëteit aan politieke standpunten, sportieve en kunstzinnig interesses en alle mogelijke soorten vaardigheden en kennis.

Maar wordt hier ook echt op een diverse manier samengeleefd? Leven mensen uit verschillende etnische en culturele groepen mét elkaar, of leven ze eigenlijk veel meer lángs elkaar? Nemen de mensen in Zuidoost geregeld deel aan activiteiten buiten hun eigen groep? Onderhouden ze duurzame relaties met mensen uit andere groepen? Eigenlijk lijkt hier minder sprake van een diverse samenleving dan wel van een gesegmenteerde samenleving. Mensen onderhouden in het leven van alledag overwegend contacten binnen hun etnisch-culturele groep.

Dan rijst de vraag naar de kwaliteit van deze contacten. Hoe spreken we in Nederland bij verjaarsfeestjes, in kranten, televisie- en radioprogramma's en in politieke debatten over de mensen in Zuidoost? Worden hun kunstzinnig uitingen, religieuze gebruiken en familiebetrekkingen algemeen erkend en in redelijke mate geaccepteerd? Als ook op deze vraag een negatief antwoord komt, zijn veel mensen in Zuidoost niet geëmancipeerd. Ze nemen nog geen erkende plaats in binnen de Nederlandse samenleving.

✘
✘
✘
W

Vervolgens rijst een derde vraag die te maken heeft met de economische en financiële positie van de bewoners van Zuidoost. Is hun opleidingsniveau wel hoog genoeg om economische onafhankelijkheid te verwerven? Hebben ze voldoende onderwijs genoten om duurzaam aan het werk te gaan en blijven. Kunnen ze zelfstandig een balans bereiken tussen hun inkomsten en uitgaven? Verwerven zij een economische startpositie op de reguliere arbeidsmarkt? Zo niet, dan hebben veel mensen hier geen deel aan de Nederlandse welvaart.

Ik sluit mijn kritische inleidende vragen af met een eerste vaststelling. In Zuid-oost is diversiteit inderdaad de uitgangspositie. Mensen met verschillende achtergronden leven bij elkaar en door elkaar heen. Maar met elkaar vormen ze nog lang geen diverse samenleving. Er kleven immers drie grote gebreken aan deze samenleving, waarbij culturele en economische factoren dooreen lopen en tot uitdrukking komen in huishoudens met meervoudige problemen (multiprobleem families).

- a. Er bestaan glazen muren. Veel mensen leven langs elkaar heen. Zij onderhouden veel of zelfs overwegend sociale contacten binnen hun eigen etnisch-culturele groep. De samenleving is gesegmenteerd.
- b. Er bestaan glazen plafonds. Mensen kunnen moeilijk sociaal stijgen. Ze zijn gebrekkig geëmancipeerd in deze samenleving.

c. Veel mensen kunnen ook niet economisch zelfstandig worden. Ze zijn uitgesloten van de reguliere arbeidsmarkt en blijven afhankelijk van anderen of ze gaan hosselend en rommelend door het leven.

II. Wat te doen?

2. Lokaal beleid dient realistisch ingericht te worden. De lat kan hierbij niet voor iedereen even hoog gelegd worden.

Wat kan het lokaal bestuur doen om glazen muren en glazen plafonds in Zuidoost te slechten en zo veel mogelijk mensen een kans op economische zelfstandigheid te bieden? Lokaal sociaal beleid moet verstandig ingericht worden. Onrealistische doelstellingen leiden tot politieke frustraties en die moeten we de komende jaren nu juist niet hebben!

Mensen in Zuidoost vormen niet een eenheidsworst. Ze kunnen niet allemaal op éénzelfde manier bediend en bevraagd worden. Ze zijn niet gelijk en overeenkomstig. Ieders uitgangspositie verschilt sterk en ook het te behalen eindresultaat zal verschillend zijn. De lat kan niet voor iedereen op dezelfde hoogte gelegd worden. Als we realistisch zijn moeten we voor verschillende groepen mensen ook verschillende doelen stellen, waarbij culturele en economische factoren elkaar versterken.

Een sociaal beleid tégen etnische segmentering, vóór sociaalculturele emancipatie en tégen economische uitsluiting moet op haalbare verbeteringen gericht worden. In mijn opvatting dient de lokale politiek zich in te zetten langs de volgende lijnen.

- a. Er is een groep mensen voor wie het al een enorme verbetering is wanneer er enige orde en structuur in hun leven komt. Vooral in hun activiteiten en relaties. Meer is niet of nauwelijks haalbaar. Het is een les uit de sfeer van sociale diensten en arbeidsvoorziening dat niet iedereen op korte termijn economisch zelfstandig en onafhankelijk kan worden.
- b. Een tweede groep mensen leeft van dag tot dag op een bescheiden niveau, maar voor hen kan af en toe (dus ongeregeld) economisch erkend en bezoldigd werk een aanzienlijke verbetering betekenen. Doordat hun participatie toeneemt winnen ze in sociaalcultureel opzicht en kunnen ze erkenning krijgen en meer gerespecteerd worden.

c. Een volgende groep mensen kan met een kleine handreiking duurzaam aan het werk komen en in alle opzichten echt onafhankelijk worden, zijn eigen leven bepalen en inrichten en op een verantwoorde manier kinderen grootbrengen.

d. Daarop volgt een grote groep mensen die het grootste deel van hun leven zonder enige handreiking of externe bemoeienis zich in hun werk kunnen ontplooiën en zelfs kunnen bijdragen aan maatschappelijke opbouw voor anderen.

e. Een kleine groep mensen is daarnaast bovendien in staat om een voorbeeldfunctie te vervullen en leiding te geven aan trajecten en projecten waar anderen profijt van kunnen hebben.

III. Hoe dat te doen?

3. Goed bestuur is in een diverse samenleving meer gediend met een duidelijke en consistente politieke visie dan met veel en gedetailleerde uitvoeringsregels.

Het lokaal bestuur moet zijn sociaal beleid vormgeven dwars door bestaande verkokerde professionele visies en aanpakken heen. Daartoe dient een overtuigende politieke visie te worden ontwikkeld en operationeel gemaakt in concreet beleid dat ook werkelijk uitvoerbaar is.

Met de visienota De verbindende kracht van diversiteit heeft het stadsdeelbestuur een jaar geleden een belangrijke stap gezet. Men is op weg naar een duidelijke en complete visie op diversiteit, integratie en participatie, waarin zowel de diagnose van de problemen als de aanpak zijn vervat. Maar Zuidoost is er nog niet ...

4. Bestuurlijke dynamiek is weerbarstig. Met een in Zuidoost passende vorm van procesmanagement en regie kan het lokaal bestuur problemen en mogelijke oplossingen daadwerkelijk bijeenbrengen, op politiek geschikte momenten.

Politiek bedrijven betekent kaders aangeven en vervolgens ook bewaken voor een gewenste maatschappelijke verandering. Politici moeten in een democratie veel belangen tegelijk behartigen en de mensen die hierbij

in Zuidoost een rol hebben lijken elkaar soms in een stevige klem vast te houden. Niemand kan op dit moment het gehele probleem overzien en de aanpak effectief aansturen. De politieke werkelijkheid in Zuidoost verandert aanhoudend en snel.

In het lokaal beleid lopen drie activiteitenstromen dooréén, die ieder hun eigen dynamiek en ontwikkeling hebben. Dat is ten eerste een stroom van problemen die mensen ervaren, ten tweede een stroom van mogelijke sociale en economische oplossingen (technische maatregelen) en ten derde de politieke verhoudingen en gebeurtenissen. De drie stromen hebben ieder hun eigen speelveld met eigen spelregels en ze ontwikkelen zich los van elkaar.

Om dwars door de processen in deze weerbarstige arena heen één integraal beleid te voeren kan een politieke ondernemer of makelaar het stadsdeel goede diensten verlenen. Hij of zij begrijpt de ontwikkelingen in Zuidoost en weet ze op het politiek gezien meestgeschikte moment ook bij elkaar te brengen.

Aan welke voorwaarden moet een diversiteitsmakelaar voldoen om zijn opdracht goed uit te kunnen voeren?

- Allereerst dient zijn betrokkenheid voor iedereen duidelijk te zijn. Daarmee verwerft hij geloofwaardigheid en vertrouwen, wat een belangrijk deel van zijn werkkapitaal vormt.
- De rol kan ook worden toegewezen aan een koppel van twee of meer mensen. Dat werkt wel eens beter dan wanneer we hier één solist zouden neerzetten.
- De diversiteitsmakelaar zou een ambtelijke status kunnen krijgen, wat betekent dat hiervoor één of twee ambtenaren worden vrijgemaakt. Maar het kan ook een bestaand bureau zijn of één of twee individuele buitenstaanders die hiervoor een tijdelijke opdracht krijgen. Of een combinatie van een ambtenaar en een externe deskundige.
- De diversiteitsmakelaar moet genoeg ruimte krijgen. Hij dient niet voor de voeten te worden gelopen door een stuurgroep of ander autoritair orgaan. Net zoals een voetbalcoach veel vrijheden krijgt, zolang hij geloofwaardig is. Hij wordt periodiek beoordeeld op zijn resultaten, niet op zijn bedoelingen of inspanningen.
- Een effectieve diversiteitsmakelaar heeft de analytische vermogens om de inhoud van problemen en mogelijke oplossingsrichtingen te herkennen en

te voorzien. In sociaaleconomisch en sociaalcultureel opzicht mag hij niet naïef zijn en hij dient over politieke feeling te beschikken.

- Hij spant zich in om de verschillende mensen en organisaties die er rond diversiteit in Zuidoost toe doen ook te kennen.
- Hij weet contact met de dragers van opvattingen terzake te onderhouden en kan vaststellen in welke mate en op welke momenten draagvlak bestaat voor oplossingen van sociale problemen. Door maatschappelijke steun goed te analyseren en diagnostiseren kan hij op het juiste moment informatie kan geven aan de juiste mensen.

IV. Samenwerking en inbedding lokale organisaties

5. Lokale organisaties kunnen antennefuncties vervullen die in een duale democratie hard nodig zijn.

Een goed lokaal en duaal bestuur heeft effectieve antennes nodig. Politici, ambtenaren en reguliere instellingen hebben moeite om over de drempel te komen op de plaatsen in Zuidoost waar mensen werkelijk leven.

Ze hebben te dikke vingers om effectief in de kleine fijnvertakte haarvaten van de samenleving in de grote stad te kunnen werken. Vaak kunnen kleine lokale organisaties met hun grondvlakbenadering de mensen beter bereiken. Via hun leden hebben ze beter toegang tot lastig te bereiken groepen. Dat feit dient erkend en benut te worden.

Wat kunnen lokale organisaties concreet doen binnen een antennefunctie?

- Ze kunnen hiaten en onvoorziene effecten van het beleid signaleren.
- Ze kunnen dilemma's van de diverse samenleving bespreken met personen die binnen groepen vertrouwen genieten, waarmee ze draagvlak voor het gezag van het lokaal bestuur kunnen verbreden.
- Bij bestuurscrises kunnen ze een kanaal zijn voor gericht overleg met korte verbindinglijnen naar de juiste personen.
- Ze hebben een fijnmazige expertise door hun kleinschaligheid en grassroots-aanpak, waarmee ze het stadsdeel zinvolle informatie kunnen verstrekken.

6. Samenwerking van stadsdeelbestuur, reguliere instellingen en bedrijfsleven met lokale organisaties.

De inbedding van zelforganisaties en hun contactennetwerken is in deze diverse samenleving belangrijker dan het inrichten van een groot aantal losstaande activiteiten en maatregelen. Daartoe zal er meer direct contact moeten zijn tussen ambtenaren en organisaties. Ambtenaren en ook deelraadsleden mogen meer hun kantoor uitkomen en de straat op.

Sociaal beleid in Zuidoost heeft baat bij nieuwe vormen van samenwerking tussen lokaal bestuur, professionele dienstverlenende organisaties, lokale bedrijven en daarvoor geselecteerde lokale organisaties. Zelforganisaties van migranten en vluchtelingen schieten zakelijk gezien vaak ernstig tekort. Om te kunnen samenwerken moet hun bedrijfsvoering transparanter worden.

Een oplossing kan gezocht worden in een gecombineerde aanpak in partnerschappen waarbij lokale organisaties met algemene welzijnsorganisaties en commerciële bedrijven als co-producenten in projecten samenwerken. Hierbij kunnen de organisaties in hun bedrijfsvoering ondersteuning krijgen van professionals.

Met deze samenwerking moet het werk van zelforganisaties niet oplossen in een verstikkende omhelzing van grote dienstverlenende organisaties en bedrijven. Deelnemers in de co-producties en partnerschappen zouden daartoe betrokken kunnen worden op hun eigen kracht en competenties en een gedeelde verantwoordelijkheid voor de uitvoering moeten dragen naar draagkracht. Laat ze op hun sterke punten samenwerken en selecteer ze hierop zorgvuldig. Hun zwakke kanten mogen niet verborgen blijven en daarin zal in de samenwerking zichtbare verbetering moeten optreden.

7. Stimuleren van processen is soms wenselijker dan projectmatige financiering.

In de financiering van lokale organisaties kan veel verbeterd worden. Met een duidelijke bestuursvisie kunnen weloverwogen financieringskeuzes gemaakt worden. Gelden worden nu toegekend nadat de organisaties hun begroting hebben opgemaakt. De beschikbaar komende bedragen zijn vaak kleiner dan begroot, waardoor projecten die voor organisaties belangrijk zijn niet uitgevoerd kunnen worden. Het moet duidelijk zijn en goed uitgelegd worden hoe subsidieaanvragen beoordeeld en toegewezen worden.

De huidige nadruk op projectmatige aanpak (zakelijk, losstaand en tijdelijk) belemmert behalve de identiteitsvorming ook de creativiteit. Expertise en motivatie in vrijwillige zelforganisaties worden hierdoor niet verder ontwikkeld. Dit bezwaar wordt kleiner als het lokaal beleid zich meer richt op het stimuleren van processen dan op projectmatig werken. Sommige subsidieregelingen zouden over een wat langere periode kunnen worden aangegaan. Dat komt de duurzaamheid van initiatieven ten goede waar snelle oplossingen niet mogelijk zijn, zoals op de arbeidsmarkt, in het onderwijs en rond veiligheid.

8. Het slaan van een maatschappelijke brug tussen het lokaal bestuur en de civil society via lokale organisaties brengt kosten met zich mee maar levert ook opbrengsten.

Met de Visienota 2009 wil het lokaal bestuur in Zuidoost een stap zetten van diversiteitsbeleid naar beleid voor zelfstandige burgers. Dat zou bovendien sporen met de uitgangspunten van de WMO. Om dit tot stand te brengen wordt aan lokale organisaties een maatschappelijke brugfunctie toegedacht.

 Dat gaat niet vanzelf. Hiertoe zullen reguliere instellingen in Zuidoost sommige onderdelen van hun werk nader moeten regelen en afstemmen met lokale organisaties die in aanmerking komen, op grond van hun bereik, kwaliteit en duurzaamheid.

Het slaan van een dergelijke maatschappelijke brug tussen het lokaal bestuur en de civil society via lokale of zelforganisaties brengt kosten met zich mee maar levert ook nieuwe opbrengsten. De lokale organisaties zullen immers erkenning en facilitering bedingen. Het lokaal bestuur zal hiermee over een redelijk effectief kanaal voor informatie en communicatie kunnen beschikken. Tevens kan hiermee door toename en intensivering van participatie via lokale organisaties de cohesie in Zuidoost bevorderd worden.

9. Mensen binden zich aan lokale organisaties als zelfstandige en mondige burgers. Niet vanuit een illusie van geborgenheid binnen een etnisch-culturele gemeenschap in ballingschap.

Ervaringen in ondermeer de Indische gemeenschappen in Nederland met kinderen uit Jappenkampen en van slachtoffers van de Bersiap-tijd tonen dat mensen elkaar soms opzoeken en bestendigen in de rollen van afhan-

kelijkheid en slachtofferschap. Niemand wordt er echter zelf beter van om schulden en verantwoordelijkheden neer te leggen bij de geschiedenis. We zullen ooit afscheid moeten nemen van oude beelden van onrecht en uitbuiting. Mensen zijn nu verantwoordelijk voor zichzelf en voor hun kinderen in de wereld van vandaag en morgen. Er bestaan geen safe havens. Mensen binden zich aan lokale organisaties als zelfstandige en mondige burgers.

Bijlage 2

Verlag van het gesprek met Muriël Dalgliesh

Stelling 1

Stadsdeel Zuidoost moet binnen de samenwerkingsdriehoek de regierol nemen om de problemen en oplossingen bijeen te brengen.

- Absoluut, er moet één verbindende partij zijn die het overzicht houdt en die alle partijen weet te vinden. Samenwerking kan niet tot stand komen als partijen steeds zelf moeten zoeken naar geschikte partners. Het stadsdeel heeft van oudsher contacten met alle verschillende partijen en kan daarom goed de regie nemen. Ik wil wel benadrukken dat dat niet betekent dat we alles gaan doen, we moeten samen dit beleid uitvoeren. Het stadsdeel zorgt er voor dat de brug tussen alle partijen wordt geslagen en alle partijen moeten vervolgens samen verder optrekken.
- Het vorige bestuur en de stadsdeelraad hebben deze lijn ingezet en het nieuwe stadsdeelbestuur heeft zich achter dit plan gesteld, wij willen allemaal op deze weg doorgaan. Het belang van de samenwerkingsdriehoek is voor ons glashelder. Het is wat ons betreft de enige manier waar op we de nieuwe aanpak goed kunnen uitvoeren.

Hoe kijk je tegen het diversiteitsbeleid van het stadsdeel aan?

- Laat ik niet vergeten te zeggen dat we deze lijn hebben ingezet met een veel breder idee in ons achterhoofd. Diversiteit is niet alleen een verschil in etniciteit, het gaat veel verder. Diversiteit gaat ook over man/vrouwverhoudingen en leeftijd, bijvoorbeeld. Bij de verdere ontwikkeling van de samenwerkingsdriehoek gaan we die verschuiving ook zien. Wij vinden dat iedereen in Zuidoost er toe doet en dat iedereen kansen verdient, jong of oud, zwart of wit, homo of hetero, man of vrouw.

- We zien ook dat we de lokale organisaties nodig hebben bij het vormgeven van ons diversiteitsbeleid. Daar zitten de mensen die we willen bereiken. We weten daarnaast dat we de reguliere organisaties zeker niet kunnen missen, zij hebben de deskundigheid om onze bewoners verder te helpen. Wij zien als geen ander in het veld de inspanningen van deze partijen. Wij kunnen daarom ook als geen ander zorgen dat de verschillende partijen samenkomen om te zoeken naar de beste oplossingen en aanpak voor onze bewoners. Ieder doet dat vanuit zijn eigen deskundigheid, maar alleen samen kunnen we tot het beste resultaat komen.

Hoe beginnen we om dat voor elkaar te krijgen?

- Ik realiseer me dat we samen ook nog veel moeten doen om die samenwerking gestalte te geven. Bij alle partijen moet nog veel gebeuren, ook bij het stadsdeel, bij ons. We zitten op de goede weg, maar we moeten wel flexibel reageren op de veranderende samenleving in de toekomst. Ik maak er dan ook een punt van om dat scherp in de gaten te houden. Ik weet zeker dat alle organisaties het met me eens zullen zijn dat we intern in de stadsdeelorganisatie ook orde op zaken moeten hebben en dat we dan een stevige basis hebben om samen te bouwen aan de toekomst van alle mensen in Zuidoost.
- Het stadsdeel ziet dat we de verbindende schakel zijn. Wij kunnen organisaties de weg wijzen, dat is duidelijk. Zo kan iedereen zijn eigen werk doen, versterkt door de ander.
- De brug tussen lokale organisaties, reguliere organisaties en het stadsdeel moet een drukke brug worden. Iedereen moet die brug kunnen oversteken, we moeten allemaal naar de overkant. Alleen zo kunnen we onze eigen specifieke krachten versterken. Dat verdient de bewoners van Zuidoost. Ik zet me daar voor in, en ik vertrouw er op dat u hetzelfde doet.

Bijlage 3 Evaluatieformulier

Datum: donderdag 20 mei 2010

Tijdstip: 17:00- 21:30 uur

Locatie: Bijlmerparktheater

Hartelijk dank voor uw aanwezigheid. Wij willen graag uw feedback gebruiken voor bijeenkomsten van het stadsdeel in de toekomst. Zou u daarom dit evaluatieformulier willen invullen en bij de ontvangstbalie willen retourneren?

Hieronder volgen een aantal vragen. Bij de meerkeuzevragen zijn onderstaande antwoordmogelijkheden van toepassing:

Antwoordmogelijkheden:

1 = uitstekend

2 = goed

3 = voldoende

4 = matig

5 = slecht

Wat is uw algemene waardering van de conferentie?

1. 2. 3. 4. 5.

Wat is uw waardering van de Inleiding van Iwan Sewandono?

1. 2. 3. 4. 5.

Wat is uw waardering van de dagvoorzitter Anousha Nzume?

1. 2. 3. 4. 5.

Wat is uw waardering van de dagvoorzitter Tarik Yousif?

1. 2. 3. 4. 5.

Wat is uw waardering van het discussiegedeelte?

1. 2. 3. 4. 5.

Wat is uw waardering van het conclusie en aanbevelingen gedeelte?

1. 2. 3. 4. 5.

Wat is uw waardering van de gelegenheid tot netwerken?

1. 2. 3. 4. 5.

Toelichting:

.....
.....
.....

Met welke verwachtingen bent u naar de conferentie toegekomen?

.....
.....
.....

Zijn deze verwachtingen uitgekomen?

- ja nee gedeeltelijk nl.

.....
.....
.....

Welke programma onderdeel heeft u het minst waardevol gevonden en waarom?

.....
.....
.....
.....

Welk programma onderdeel heeft u het meest waardevol gevonden en waarom?

.....
.....
.....
.....

Wat kan verbeterd worden en hoe?

.....
.....
.....
.....

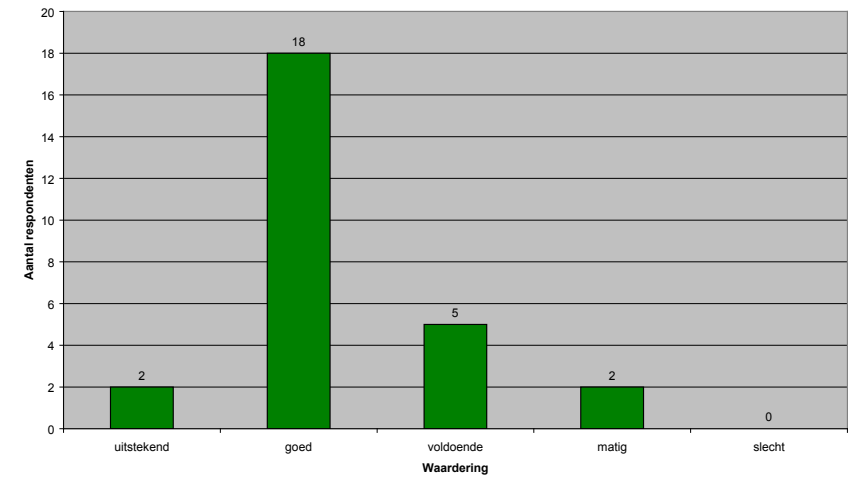
Wilt u nog iets kwijt dat niet (voldoende) in de discussie aan bod is gekomen?

.....
.....
.....
.....

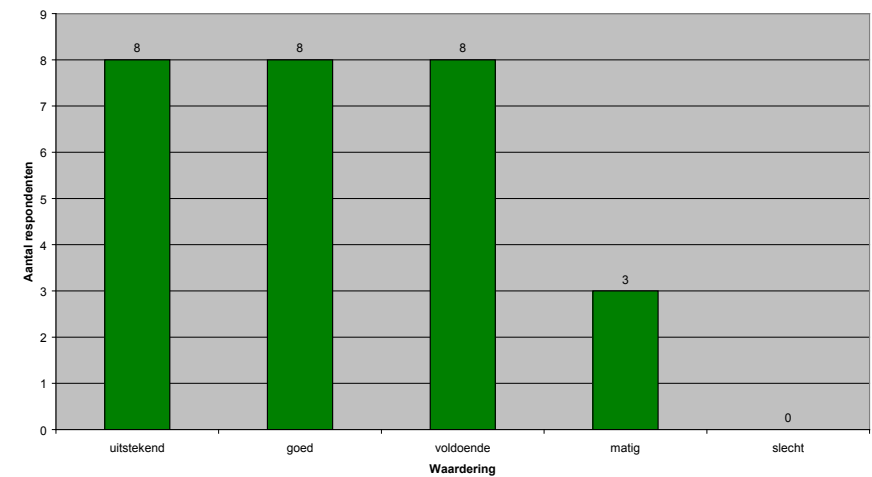
Bijlage 4

Overzicht evaluaties

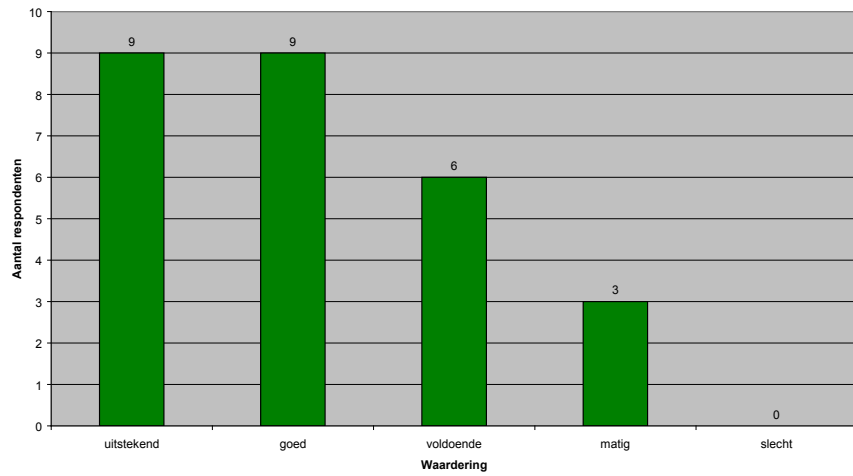
Algemene waardering

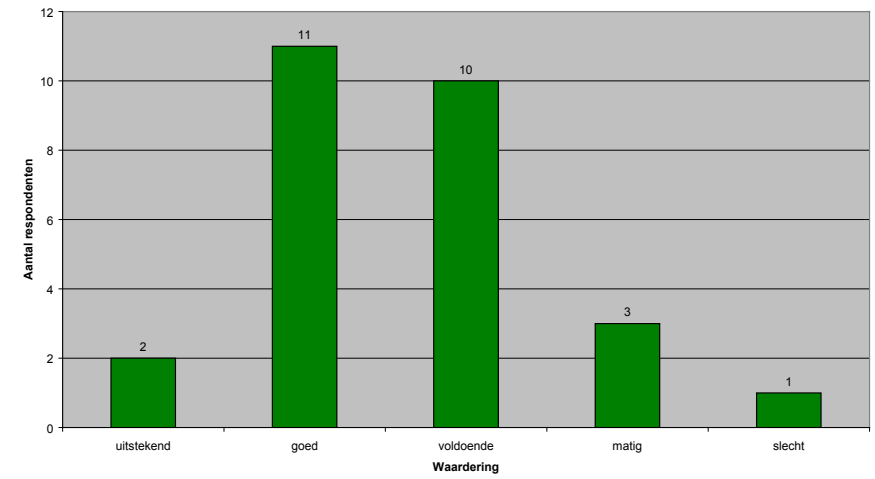
Wat is uw waardering van de Inleiding van Iwan Sewandono?

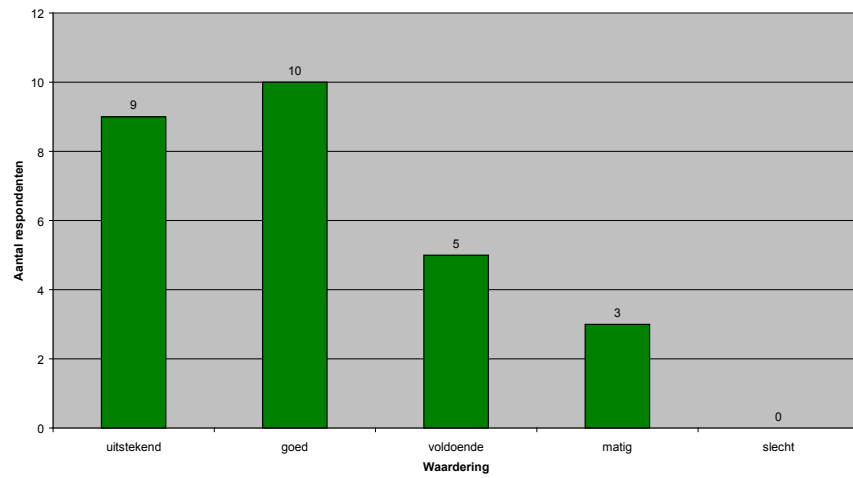
Wat is uw waardering van de dagvoorzitter Anousha Nzume?

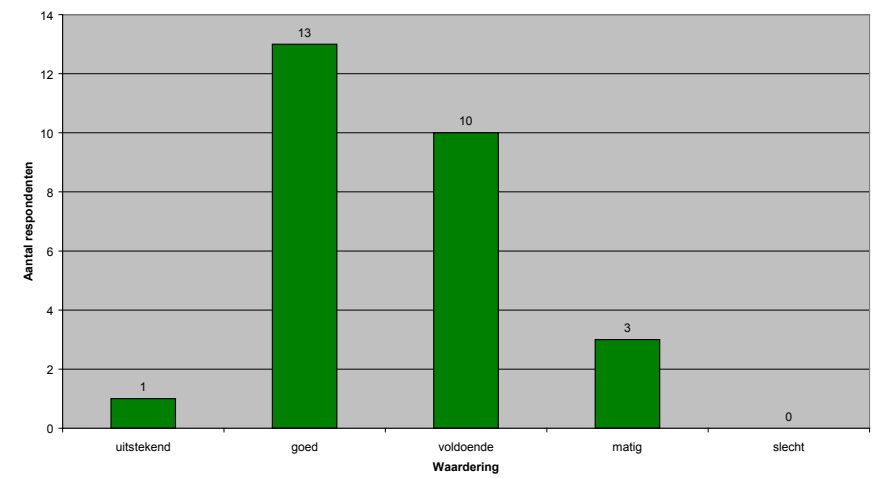
Wat is uw waardering van het discussiegedeelte?

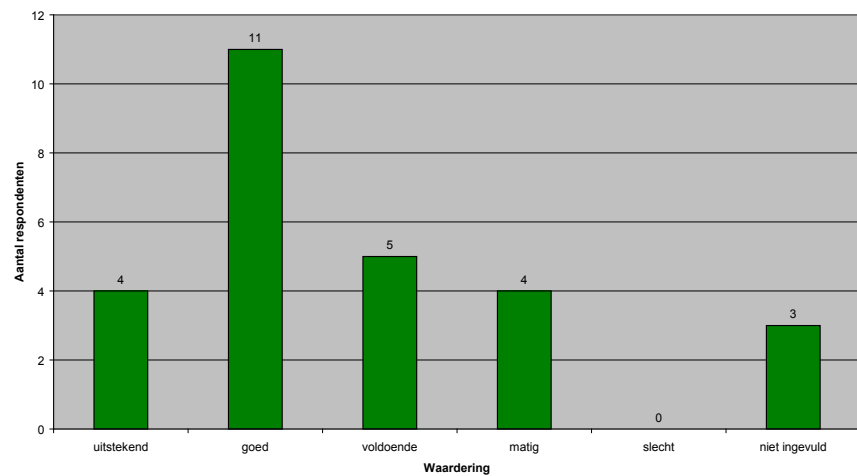
Wat is uw waardering van de dagvoorzitter Tarik Yousif?

Wat is uw waardering van het conclusie en aanbevelingen gedeelte?

Wat is uw waardering van de gelegenheid tot netwerken?

Colofon

Uitgegeven door:

Stadsdeel Zuidoost

Tekst en eindredactie:

Mexit, adviseurs voor intercultureel management en Stadsdeel Zuidoost

Fotografie:

Guido Terhorst

Vormgeving en druk:

Printerette

**Contactgegevens Beleidsadviseur
Diversiteit stadsdeel Zuidoost**

Heleen Schols
email: h.schols@zuidoost.amsterdam.nl
telefoon: 020 252 5000

© 2010 Stadsdeel Zuidoost

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen in welke vorm dan ook zonder toestemming van de uitgever en fotograaf

